

DESPRE AUTOSUFICIENȚĂ

Pornind de la lectura unui articol publicat în unul din numerele recente ale revistei săptămânale "Dilema veche" intitulat "Deturnarea autosuficienței occidentale", scris de Slawomir Sierakowski, mi-a rămas în minte cuvântul "autosuficiență". Deși intuiam corect sensurile acestuia m-am reîntors, ca de obicei, la DEX pentru a le compara cu cele oferite de dicționar. Dicționarul explicitează doar cuvântul "suficiență": "*1.(Rar) Faptul de a fi suficient; îndestulare. 2. Încredere, mulțumire de sine exagerată; vanitate*". Am asociat cuvântul autosuficiență cu cel de automulțumire definit în DEX ca: "*satisfacție de sine (nu întotdeauna justificată), la care ajunge cineva, adesea fără a aștepta aprecierile celorlalți, autoîncântare*".

Din dorința de a adânci înțelegerea sensurilor "autosuficienței", am procedat la o căutare mai extinsă pe Internet. Dintre multele semnalări, mai mult sau mai puțin conexe, m-am oprit la un articol al profesorului Gabriel Albu intitulat "*Autosuficiența, obstacol în calea autoeducației*" apărut în anul 2016 în revista DIADACTICA PRO. Articolul fiind unul cu caracter științific analizează tema din titlu din mai multe puncte de vedere și cu multiple argumente. Fără să abuzez de trimiteri la text totuși cred că, în susținerea unor idei pe care le voi expune mai jos, se impune să menționez câteva idei din conținutul acestuia. Autorul citat definește autosuficiența spunând că aceasta: "*...constă în a crede că ceea ce știm, înțelegem și percepem reprezintă suficient-necesarul pentru prosperitatea și rostul vieții noastre. Altfel spus, în starea de autosuficiență suntem convinși că ceea ce știm, înțelegem și percepem, este tot ceea ce este de știut, de înțeles și de perceput*". Referindu-se la modul de manifestare al autosuficienței prof.G. Albu menționează două forme. O primă formă este "*o autosuficiență arogantă, afișată, atotștiutoare și atotcuprinzătoare, una care face parte din manifestarea personalității și din raportarea obișnuită, constantă la ceilalți*", O a doua formă este "*o autosuficiență neafișată ...o autosuficiență naivă, a autosecurizării și a autoprotejării*". Știut fiind că specific omului este existența unei așa numite "*sașietăți cognitive*" autorul menționat consideră că "*Putem spune –cu tilu de ipoteză–că autosuficiența reprezintă o tumoare (malignă) mentală și/sau atitudinală, pe care , probabil, în mod potențial-o avem cu toții*". În contextul celor dezvoltate în cadrul temei autorul trage o concluzie extrem de tranșantă și care are, în opinia mea, o valoare motivațională cu caracter general, indiferent la ce nivel de instruire ne aflăm: "*Autoeducația este antidotul autosuficienței, demersul dezrădăcinării ei, prin desfășurarea*

autoeducației avem posibilitatea să ne dăm seama și să ne eliberăm de propria-ne autosuficiență”.

Prin prisma celor expuse mai sus aș dori să mă refer la câteva aspecte legate de autosuficiența care se manifestă, cu un grad ridicat de pregnanță, în spațiul politic. Nu inseamna că în alte domenii de activitate - învățământ, sănătate, administrație ș.a.- acest fenomen nu se manifestă la modul vizibil.

Urmărind, timp de mai multe decenii, scena politică națională, am remarcat că dorința și demersurile exacerbate de a ocupa poziții relevante în ierarhia partidelor politice și apoi, implicit, în funcții în administrația locală și centrală respectiv în alte instituții gestionate de stat a făcut ca un număr semnificativ de persoane cu un grad evident de "autosuficiență afișată" - în terminologia menționată mai sus - să acceadă în astfel de funcții publice. Efectele negative ale acestui fenomen s-au resimțit în calitatea activității multor entități politice dar și instituții publice având consecințe ireversibil nefaste în planul vieții social-economice și al evoluției societății noastre. Este de ajuns să urmărim prestațiile în diversele emisiuni de televiziune dar și în dezbaterile din Parlament sau alte dezbateri publice la nivel județean și local ale multor persoane alese pentru a sesiza fără mare dificultate această atitudine. Dar mai grav este faptul că sub coordonarea unor persoane la care această atitudine este "funcțională" s-au promovat strategii și s-au luat decizii importante pentru mersul societății românești. Acest fapt a fost pus în evidență de multe ori, fără echivoc, de "ciocnirea" cu exigențele instituțiilor europene cărora li s-au supus spre analiză și aprobare astfel de documente publice.

Cum poate fi diminuat și chiar eliminat procesul de "infiltrare" în funcții reprezentative a unor persoane cu o astfel de "carență" atitudinală? Principala dificultate este faptul că această "carență" nu poate fi certificată printr-un "test" sau printr-un document specific. Evaluarea activităților prestate într-o perioadă semnificativă de timp a celor dornici să acceadă în diverse funcții ar putea evidenția, cu o oarecare certitudine, o astfel de atitudine. Pe termen lung soluția însă ne este dată prin ideea exprimată în articolul citat mai sus: educația și autoeducația defășurată prin parcurgerea cu seriozitate și exigență a tuturor treptelor de formare inițială și apoi pe tot parcursul vieții. Acest parcurs ar trebui statuat pentru toate categoriile de profesii printr-o legislație bine gândită adecvată dinamismului dezvoltării societății omenești actuale.

Contactul și interacțiunea cu/și în centrele de excelență din diverse domenii din spațiul național, dar mai ales internațional, ar putea, într-o bună măsură, să inducă anumite reflexe care să diminueze tendința de hipertrofiere a atitudinii de autosuficiență afișată.

Cred, de asemenea, că în întreaga societate românească ar fi binevenită promovarea, prin toate mijloacele - sistem educațional, media ș.a.- a unui puternic curent de dezvoltare a unei atitudini de autoevaluare exigentă a tot ceea ce facem ca indivizi, entități și comunități.

O astfel de abordare ar putea să ne aducă în timp la o stare în care să avem, ca indivizi și societate, capacitatea de a sesiza că, după cum spunea în antichitate Platon,: *"este mai înțelept să știm ce nu știm decât să ne preafacem că știm ceva iar în cele ce urmă se dovedește că nu știm"*.

Evident tema autosuficienței poate constitui un subiect de meditație pentru fiecare dintre noi. Conștientizarea prezenței ei în existența proprie, cred eu, este un prim și mare pas în a o păstra în forma ei "benignă" ea fiind un element de suport în păstrarea încrederii de sine. Spunând cele de mai sus mă gândesc că nu trebuie să uit înțeleapta maximă latină: *"Medice, cura te ipsum-Doctore,tămăduiește-te pe tine însuși "* al căror sens se interpretează *"Să fi atent la modul propriu de comportare și apoi să dai sfaturi altora"*.

VASILE BOLOȘ, prof.univ.em.dr.ing. asociat la UMFST Tg.Mureș

(Ziarul "Cuvântul liber" din Tg.Mureș, 24 iunie 2021)